

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון כללי ושאלון מותאם

011281, 011271, תש"ף (2020)

להלן ההנחיות החדשות למענה על שאלות הבחינה.

בשאלונים 11281 ו-11271 – יינתן השאלון המותאם במקום השאלון הרגיל.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון כללי ושאלון מותאם

011281, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן **חוברו** מהחומר המפורט להלן.

במבחן ייכללו שלושה טקסטים בהיקף של כ-1,300 מילים.

בנספח ייכלל דף עזר לנבחן, כפי שפורסם בחוזר המפמ"ר לשנת תש"ף.

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

- בפרק ההבנה ייכללו שאלות פתוחות וסגורות, שבהן ייבדקו ממדי ההבנה: איתור מידע והבנה (מיזוג מידע והסקת מסקנות). כמו כן יידרשו כתיבת השוואה, הבנת משמעותם וכוונתם של ביטויים וצירופים מן הטקסטים ומחוצה להם, זיהוי עמדת הכותבים.
לא תיכלל שאלה הדורשת הבעת דעה.
- במטלת הכתיבה תיבדק מיומנות של כתיבה ממוגנת למטרת סקירה, על פי שלושת הטקסטים ועל פי רכיבי תוכן נתונים.

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר (10 נקודות)

- שימוש תקין בשם המספר – מספר יסודי ומספר סידורי, הנטייה וההתאם.
לא ייכללו:
  - מספר סתמי, שברים, מספרים מעורבים.
  - מילות היחס ואותיות השימוש.

הנבחן יבחר לענות על השאלות בפרק שלמד: תחביר או מערכת הצורות.

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

- סיווג משפטים: פשוט, איחוי (מאוחה), מורכב
  - משפטים בעלי מבנה מיוחד: משפט בעל חלקים כוללים, משפט סתמי
  - תחימה של איברים ופסוקיות, לרבות פסוקית מצומצמת
  - זיהוי התפקיד התחבירי של מילים ושל פסוקיות
  - זיהוי קשרים לוגיים; מילות הקישור – תפקידן והמרה של מילת קישור אחת במילת קישור אחרת
  - המרות משפטים
  - דר־משמעות
  - הבנת כללי הפיסוק: פסיקים במשפט איחוי ובין חלקים כוללים
  - מבנים תחביריים להדגשה (כגון "אין... אלא...")
  - כתיבת קטע לכיד ומקושר ממשפטים נתונים
- לא ייכללו:

- משפט ייחוד.
- נשוא מורחב.
- תקינות תחבירית.
- המרה ממבנה פעיל לסביל, ולהיפך.

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

- ניתוח, נטייה, מיון ובנייה של פעלים מן הגזרות: שלמים, מרובעים, נחי פ"י/ו, נחי ל"י/ה, נחי ל"א, נחי ע"י/ו, שורשים מורכבים, שורשים בעלי עיצורים גרוניים
  - ניתוח, מיון ובנייה של שמות מן הגזרות: שלמים, מרובעים, נחי פ"י/ו, נחי ל"י/ה, נחי ל"א, נחי ע"י/ו, שורשים מורכבים, שורשים בעלי עיצורים גרוניים
  - זיהוי חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל
  - הבחנה בין דרכי תצורה: שורש ומשקל, בסיס וצורן סופי
  - סוגי צורנים
  - משמעויות הצורנים הסופיים
  - משמעויות המשקלים
  - שמות פעולה – זיהוי וציון בניניהם
  - צורות בינוני
  - שאילה מלעז
- לא ייכללו:**
- הגזרות: חסרי פ"נ, חסרי פי"צ, נחי פ"א, כפולים (ע"ע).
  - הדרכים להיווצרות השורשים המרובעים, השורשים התנייניים והשורשים גזורי השם.
  - משמעויות הבנינים: פעיל, סביל.
  - הלחם בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון).
  - שיקולי הדעת בחידושי מילים.
  - תיקוני הגייה בפועל ובשם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון כללי ושאלון מותאם

011271, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן **חוברו** מהחומר המפורט להלן.

בנספח ייכלל דף עזר לנבחן, כפי שפורסם בחוזר המפמ"ר לשנת תש"ף.

פרק א: שם המספר (20 נקודות)

- שימוש תקין בשם המספר – מספר יסודי ומספר סידורי, הנטייה וההתאם.
- לא ייכללו:
  - מספר סתמי, שברים, מספרים מעורבים.
  - מילות היחס ואותיות השימוש.

הנבחן יבחר לענות על השאלות בפרק שלמד: תחביר או מערכת הצורות.

פרק ב: תחביר (80 נקודות)

- סיווג משפטים: פשוט, איחוי (מאוחה), מורכב
- משפטים בעלי מבנה מיוחד: משפט בעל חלקים כוללים, משפט סתמי
- תחימה של איברים ופסוקיות, לרבות פסוקית מצומצמת
- זיהוי התפקיד התחבירי של מילים ושל פסוקיות
- זיהוי קשרים לוגיים; מילות הקישור – תפקידן והמרה של מילת קישור אחת במילת קישור אחרת
- המרות משפטים
- דו־משמעות
- הבנת כללי הפיסוק: פסיקים במשפט איחוי ובין חלקים כוללים
- מבנים תחביריים להדגשה (כגון "אין... אלא...")
- כתיבת קטע לכיד ומקושר ממשפטים נתונים
- לא ייכללו:
  - משפט ייחוד.
  - נשוא מורחב.
  - תקינות תחבירית.
  - המרה ממבנה פעיל לסביל, ולהיפך.

פרק ג: מערכת הצורות (80 נקודות)

- ניתוח, נטייה, מיון ובנייה של פעלים מן הגזרות: שלמים, מרובעים, נחי פ"י/ו, נחי ל"י/ה, נחי ל"א, נחי ע"י/ו, שורשים מורכבים, שורשים בעלי עיצורים גרוניים
  - ניתוח, מיון ובנייה של שמות מן הגזרות: שלמים, מרובעים, נחי פ"י/ו, נחי ל"י/ה, נחי ל"א, נחי ע"י/ו, שורשים מורכבים, שורשים בעלי עיצורים גרוניים
  - זיהוי חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל
  - הבחנה בין דרכי תצורה: שורש ומשקל, בסיס וצורן סופי
  - סוגי צורנים
  - משמעויות הצורנים הסופיים
  - משמעויות המשקלים
  - שמות פעולה – זיהוי וציון בניניהם
  - צורות בינוני
  - שאילה מלעז
- לא ייכללו:
- הגזרות: חסרי פ"נ, חסרי פי"צ, נחי פ"א, כפולים (ע"ע).
  - הדרכים להיווצרות השורשים המרובעים, השורשים התנייניים והשורשים גזרי השם.
  - משמעויות הבניינים: פעיל, סביל.
  - הלחם בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון).
  - שיקולי הדעת בחידושי מילים.
  - תיקוני הגייה בפועל ובשם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון כללי ושאלון מותאם, עתירי מדיה

011267, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן **חוברו** מהחומר המפורט להלן.

במבחן ייכללו שלושה טקסטים בהיקף של כ-1,300 מילים. בטקסטים עשויים להיכלל מילים "חמות" וקישורים המאפיינים טקסטים דיגיטליים וכן סרטונים וקטעי שמע.

לרשות התלמיד יוצג בלשונית דף עזר לנבחן, כפי שפורסם בחוזר המפמ"ר לשנת תש"ף.

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

- בפרק ההבנה ייכללו שאלות פתוחות וסגורות, שבהן ייבדקו ממדי ההבנה: איתור מידע והבנה (מיזוג מידע והסקת מסקנות). כמו כן יידרשו כתיבת השוואה, הבנת משמעותם וכוונתם של ביטויים וצירופים מן הטקסטים ומחוצה להם, זיהוי עמדת הכותבים.
לא תיכלל שאלה הדורשת הבעת דעה.
- במטלת הכתיבה תיבדק מיומנות של כתיבה ממוגנת למטרת סקירה, על פי שלושת הטקסטים ועל פי רכיבי תוכן נתונים.

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר (10 נקודות)

- שימוש תקין בשם המספר – מספר יסודי ומספר סידורי, הנטייה וההתאם.
לא ייכללו: • מספר סתמי, שברים, מספרים מעורבים.
• מילות היחס ואותיות השימוש.

הנבחן יבחר לענות על השאלות בפרק שלמד: תחביר או מערכת הצורות.

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

- סיווג משפטים: פשוט, איחוי (מאוחד), מורכב
- משפטים בעלי מבנה מיוחד: משפט בעל חלקים כוללים, משפט סתמי
- תחימה של איברים ופסוקיות, לרבות פסוקית מצומצמת
- זיהוי התפקיד התחבירי של מילים ושל פסוקיות
- זיהוי קשרים לוגיים; מילות הקישור – תפקידן והמרה של מילת קישור אחת במילת קישור אחרת
- המרות משפטים
- דו-משמעות
- הבנת כללי הפיסוק: פסיקים במשפט איחוי ובין חלקים כוללים
- מבנים תחביריים להדגשה (כגון "אין... אלא...")
- כתיבת קטע לכיד ומקושר ממשפטים נתונים

לא ייכללו:

- משפט ייחוד.
- נשוא מורחב.
- תקינות תחבירית.
- המרה ממבנה פעיל לסביל, ולהיפך.

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

- ניתוח, נטייה, מיון ובנייה של פעלים מן הגזרות: שלמים, מרובעים, נחי פ"י/ו, נחי ל"י/ה, נחי ל"א, נחי ע"י/ו, שורשים מורכבים, שורשים בעלי עיצורים גרוניים
  - ניתוח, מיון ובנייה של שמות מן הגזרות: שלמים, מרובעים, נחי פ"י/ו, נחי ל"י/ה, נחי ל"א, נחי ע"י/ו, שורשים מורכבים, שורשים בעלי עיצורים גרוניים
  - זיהוי חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל
  - הבחנה בין דרכי תצורה: שורש ומשקל, בסיס וצורן סופי
  - סוגי צורנים
  - משמעויות הצורנים הסופיים
  - משמעויות המשקלים
  - שמות פעולה – זיהוי וציון בניניהם
  - צורות בינוני
  - שאילה מלעז
- לא ייכללו:**
- הגזרות: חסרי פ"נ, חסרי פי"צ, נחי פ"א, כפולים (ע"ע).
  - הדרכים להיווצרות השורשים המרובעים, השורשים התנייניים והשורשים גזורי השם.
  - משמעויות הבנינים: פעיל, סביל.
  - הלחם בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון).
  - שיקולי הדעת בחידושי מילים.
  - תיקוני הגייה בפועל ובשם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון

011282, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן **חוברו** מן החומר המפורט להלן.

במבחן ייכללו שני מאמרים בהיקף של כ-1,000 מילים.

פרק ראשון — הבנת הנקרא (70 נקודות)

בשאלות ההבנה ייבדקו מיומנויות של איתור מידע גלוי וסמוי, זיהוי הקשרים הלוגיים בין משפטים ובין פסקות, הבנת הרעיונות המרכזיים בטקסטים, מיזוג של פרטי מידע מן הטקסטים, פרשנות והיסק, יישום המידע והבנת תפקידיהם של אמצעים לשוניים-רטוריים. כמו כן יהיו שאלות על אוצר מילים — הבנת משמעויותיהן של מילים והיחסים ביניהן (נרדפות וניגודיות).

פרק שני — הבעה בכתב (30 נקודות)

בפרק זה על הנבחן לכתוב מאמר טיעון על אחד משני נושאים נתונים, שהם בזיקה למאמרים, בהיקף של 200-300 מילים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים

שאלון 11274, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן **חוברו** מן החומר המפורט להלן.

חלק ראשון – הבנה והבעה (80 נקודות)

שאלות הבנה (55 נקודות)

- שני טקסטים בהיקף כולל של כ-750 מילים.
- שאלות הבנה בזיקה לכל אחד מן הטקסטים. יינתנו שאלות סגורות ופתוחות בממדי ההבנה השונים: איתור – מידע, הבנה (פרשנות והיסק), הערכה ושיקוף. מקצת השאלות יהיו שאלות מיזוג מידע על סמך שני הטקסטים.
- פירושי מילים וביטויים בשני הטקסטים.
- מאזכרים.

מטלת הבעה (25 נקודות)

- כתיבה בזיקה לטקסטים, כגון כתיבת טיעון וכתיבת מכתב.
- היקף הכתיבה כ-150 מילים.

חלק שני – לשון (20 נקודות)

שם העצם ושם התואר

- התאמת שם התואר לשם העצם במין ובמספר.
- ריבוי שמות עצם.
- צירוף שם עצם ביחיד וברבים – המרת הכינוי החבור בכינוי פרוד ולהפך.
- תקינות ביידוע השם, ה"א היידוע.

הפועל

- הפיכת שם פועל לפועל נטוי בתוך המשפט.
- התאם במין ובמספר בין הפועל לשם במשפט.

מילות יחס

- נטיית מילות היחס השונות לרבות התאם.
- התאמת מילות היחס ואותיות היחס המוצרכות לפועל.
- מילת היחס "את" לפני שם עצם מיודע.

תחביר

- בחירת מילת הקישור המתאימה במשפטי סיבה ומשפטי זמן.

שם המספר

- הבחנה בין זכר ונקבה במספר המונה ובמספר הסודר במספרים 1-100 בלבד.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים

שאלון 11284, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן חוברו מן החומר המפורט להלן.

פרק א – הבנה והבעה (50 נקודות)

שאלות הבנה (30 נקודות)

- שני טקסטים בהיקף כולל של כ-900 מילים.
- שאלות הבנה בזיקה לכל אחד מן הטקסטים. יינתנו שאלות סגורות ופתוחות בממדי ההבנה השונים: איתור מידע, הבנה (פרשנות והיסק), הערכה ושיקוף. מקצת השאלות יהיו שאלות מיזוג מידע על סמך שני טקסטים.
- באחת משאלות מיזוג המידע יובא טקסט זעיר.
- פירושי מילים וביטויים בשני הטקסטים.

מטלת הבעה (20 נקודות)

- סיכום ממוזג: כתיבה ממוזגת של שני הטקסטים על פי מבנה נתון.
- היקף הכתיבה כ-150 מילים.

פרק ב – תחביר (20 נקודות)

- זיהוי חלקי המשפט האלה: נושא, נושא, משלימי שם ומשלימי פועל.
- השלמת משפטים והמרת משפטים בהתאם לקשר לוגי נתון.
- השלמת מילות קישור בקטע נתון.
- חיבור משפטים לקטע לכיד תוך שימוש במילות הקישור המתאימות.
- משפטי זמן, סיבה, לוואי, תנאי (קיים), ויתור ותוכן: פסוקית נושא (מי ש...).
- תקינות תחבירית: זיהוי שיבושים תחביריים בהתאם ותיקונם: התאמת הפועל לנושא והתאמת האוגד לנושא במין ובמספר, שימוש תקין בה"א הידיעה.
- המרה מדיבור עקיף לדיבור ישיר.
- הפיכת צירופים מיחיד לרבים.
- המרה של משפטי קיום (היה, יש, יהיה) בזמנים השונים.

פרק ג – שם המספר ומערכת הצורות (30 נקודות)

שם המספר

- שימוש תקין בשם המספר: הנטייה וההתאם – מספר יסודי, סידורי, תאריכים.

מערכת הצורות

- זיהוי שורשים, הטיה ושיבוץ של פעלים ושמות בתוך הקשר. ייכללו הגזרות האלה: שלמים (לרבות מרובעים), חסרי פ"נ, חסרי פי"צ, נחי פ"י/ו, נחי ל"י/ה, נחי ל"א, נחי ע"י/ו
- מיון שמות לפי משמעויות הצורן סופי.

מילות היחס

- שימוש במילות היחס הנכונות בהצטרפותן לפועל.

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לעולים חדשים

011272, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן **חוברו** מן החומר המפורט להלן.

פרק א – הבנה והבעה (50 נקודות)

בבחינה ייכללו שני טקסטים בהיקף כולל של כ-500 מילים. בטקסטים ייכללו מחקר וריאיון.

הבנת הנקרא (35 נקודות)

— ייכללו שאלות פתוחות וסגורות בממדי ההבנה השונים: איתור מידע, הבנה (פרשנות והיסק) והערכה ושיקוף.

— שאלות על אוצר מילים וביטויים בהקשר. המילים והביטויים יהיו מן הטקסטים.

הבעה (15 נקודות)

— כתיבה של חיבור דעה על אחד משני נושאים

— היקף הכתיבה כ-150 מילים

פרק ב – הפועל (10 נקודות)

— בנייה של פעלים בגזרת השלמים והמרובעים על פי שורש של פועל נתון

— שימוש נכון ותקין בצורות הפועל

פרק ג – שם העצם (10 נקודות)

— מינו של שם העצם: זכר, נקבה

— צורני ריבוי השם וְ־וְ תלזכר ולנקבה, לרבות צורות ריבוי החורגות מן המערכת

— נטיית השייכות של שם העצם ביחיד: המרת כינוי חבור לפרוד ולהפך

פרק ד – מילות היחס (5 נקודות)

— הכרת מילות היחס ואותיות היחס בהצטרפותן לפועל ונטייתן

— מילת היחס "את" לפני מושא ישיר מיודע

פרק ה – תחביר (25 נקודות)

— התאמת הנושא לנשוא בזמן ובגוף

— התאמת כינוי הגוף לנושא במין ובמספר

— סדר המילים במשפט

— הקשרים הלוגיים במשפטים האלה: סיבה ותוצאה, ויתור, תכלית, זמן והוספה

— שימוש תקין בה"א הידוע לפני מילים וצירופים

— המרה בין צורת החיווי למשפט שאלה

— סימני הפיסוק – נקודה וסימן שאלה

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לתלמידים כבדי שמיעה וחירשים

011281, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן חוברו מן החומר המפורט להלן.

במבחן ייכללו שני טקסטים בהיקף של כ-600 מילים.

במבחן ייכלל דף עזר לנבחן.

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

פרק א: הבנת הנקרא (30 נקודות)

בפרק ההבנה ייכללו שאלות פתוחות וסגורות שבהן ייבדקו ממדי ההבנה: איתור מידע וארגונו מחדש, פרשנות והיסק ואוצר מילים.

(לא ייכללו: שאלה הדורשת הבעת דעה אישית, שאלות הבנת תפקידיהם של אמצעים לשוניים רטוריים.)

פרק ב: הבעה בכתב (20 נקודות)

במטלת הכתיבה תיבדק מיומנות של כתיבה ממוגת למטרת סקירה על פי רכיבי תוכן נתונים.

חלק שני — לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר (10 נקודות) פרק חובה.

מספר יסודי (מונה), סידורי, סתמי ותאריכים — תקינות, נטייה והתאם (לא ייכלל המספר החלקי.)

הנבחן יבחר לענות על השאלות בפרק שלמד: תחביר או מערכת הצורות.

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

- סיווג משפטים: פשוט, איחוי (מאוחד, מחובר), מורכב (בעל פסוקית אחת), משפט בעל חלקים כוללים.
- תיחום איברים במשפט איחוי ותיחום פסוקית במשפט מורכב.
- ניתוח המשפט לפרטיו: נושא, נושא: פועלי, שמני, קיומי (יש/אין), אוגד, לוואי, מושא, תיאור, תמורה, הסגר. (לא ייכלל הנשוא המורחב.)
- קשרים לוגיים בין חלקים במשפט: זמן, סיבה, תכלית, תנאי, השוואה ועימות, ויתור (כולל ניגוד).
- קשרים בין חלקים כוללים במשפט: ריבוי והוספה, ניגוד, צמצום וברירה.
- המרות של מבנים תחביריים, פירוק משפטים והרכבת משפטים.
- הבנה ויישום של כללי הפיסוק: נקודה, סימן שאלה, סימן קריאה, מירכאות, נקודתיים.

לא ייכללו:

- חלקי הדיבור.
- דרכי מסירה: דיבור ישיר, דיבור עקיף, הסגר.

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה ייכללו שאלות סגורות, שאלות פתוחות ומיון בטבלה.

א. מערכת הפועל

- ניתוח והטיה של פעלים לפי שורש, בניין, זמן (דרך) וגוף.
- השורשים יהיו מן הגזרות האלה: שלמים, מרובעים, חפ"נ, חפי"צ, נפי"ו, נל"י/ה, נל"א. ייתכנו שורשים בעלי עיצורים גרוניים (שאינם משפיעים על ההגייה).

ב. מערכת השם

- ניתוח ומיון של שמות לפי שורש ומשקל, בסיס וצורן סופי.
- השמות יהיו מן הגזרות האלה: שלמים, מרובעים, חפ"נ, חפי"צ, נפי"ו, נל"י/ה, נל"א. ייתכנו שורשים בעלי עיצורים גרוניים (שאינם משפיעים על ההגייה).
- זיהוי משקלים ומשמעויותיהם ומיונם על פי הרשימה המפורטת בחוזר מפמ"ר עברית כו"ח תש"ף.
- משקלי שמות הפעולה בבניינים: קל, הפעיל, פיעל, התפעל.
- משקלי הבינוני בתפקיד שמות עצם או שמות תואר.
- זיהוי צורנים סופיים ומשמעויותיהם ומיונם על פי הרשימה המפורטת בחוזר מפמ"ר עברית כו"ח תש"ף.
- שאילה מלעז.

לא ייכללו:

- משמעויות הבניינים: פעיל, סביל.
- שורשים תנייניים ושורשים גזורי שם.
- הלחם בסיסים.
- פעלים ושמות מן הגזרות: נעי"ו, נפ"א.

שימו לב: על פי מפרט התכנים המופיעים בחוזר המפמ"ר, מלכתחילה לא ייכללו הנושאים האלה:

- פעלים ושמות מגזרת הכפולים (ע"ע).
- פעלים ושמות בעלי שורש מורכב, לדוגמה יר"ה, יד"ה, ינ"ה.
- פעלים ושמות בעלי עיצורים גרוניים שמשפיעים על ההגייה.
- שאלות על דיוקי הגייה מתחום הפועל או השם.